

2014–2020 M. EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS

4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“

04.3.1-VIPA-V-101 PRIEMONĖS „VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ PASTATŲ ATNAUJINIMAS“

PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 1

I SKYRIUS

BENDROSIS NUOSTATAS

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa), 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-V-101 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas) įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 1-298 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.2. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.3. 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL 2014 L 187, p. 1–78) (toliau – Bendrasis bendrosios išimties reglamentas);

2.4. 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo de minimis pagalbai (OL 2013 L 352, p. 9) (toliau – de minimis reglamentas);

2.5. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB1 ir 2010/30/ES2 bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB3 ir 2006/32/EB4;

2.6. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija);

2.7. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. balandžio 29 d. įsakymą Nr. 1-111 „Dėl atrinktų valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsiamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų tinkamų atnaujinimui 2015 metams sąrašo patvirtinimo“ (toliau- Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašas);

2.8. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ (toliau– Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa);

2.9. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1-21 „Dėl valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – valstybės projektų atrankos tvarkos aprašas);

2.10. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 1K-059 „Dėl 2014–2020 metų grąžintinių ir grąžintų lėšų administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau - Grąžintinių ir grąžintų lėšų administravimo taisyklės).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

4. Apraše vartojamos kitos sąvokos:

4.1. **Energijos taupymo paslaugų teikimo įmonė** – įmonė teikianti energijos taupymo paslaugas ir (arba) energijos vartojimo efektyvumo priemones energijos vartotojams.

4.2 **Gražinamoji subsidija** – projekto finansavimo forma – projektui skiriamos finansavimo lėšos, kurias visas arba jų dalį projekto sutartyje nustatytais sąlygomis projekto vykdytojas privalo grąžinti.

4.3. **Gražinamosios subsidijos lėšų grąžinimo grafikas (toliau – Grafikas)** – projekto sutartyje nurodytais sąlygomis su paskutiniu mokėjimo prašymu tvirtinamas dokumentas, kuriame yra išdėstyti kasmetinis grąžintinas sutaupymų, išreikštų kilovatvalandėmis, dydis bei lėšų mokėjimo terminai.

4.4. **Projektas** – ekonomiškai nedalomų ir tikslią funkciją atliekančių veiklos rūšių visuma, turinti apibrėžtą biudžetą, įgyvendinimo laikotarpį ir aiškiai nustatytus tikslus.

4.5. Kitos sąvokos yra suprantamos taip, kaip apibrėžtos Lietuvos Respublikos Statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, 3 punkte nurodytuose ir kituose teisės aktuose.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Ministerija) ir UAB „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“ (toliau – įgyvendinančioji institucija).

6. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – grąžinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama valstybės projektų planavimo būdu.

8. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 26 065 801 euro (dvidešimt šešių milijonų šešiasdešimt penkių tūkstančių aštuonišimtai vieno euro), iš

kurių iki 26 065 801 euras (dvidešimt šešių milijonų šešiasdešimt penkių tūkstančių aštuonišimtai vieno euro – Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondo) lėšos.

9. Priemonės tikslas – mažinti pastatuose suvartojamos energijos sąnaudas, siekiant, kad pastatai atitiktų bent minimalius energinio naudingumo reikalavimus, t.y. atitiktų ne mažesnę kaip C pastato energinio naudingumo klasę, taip, kaip nustatyta Statybos techniniame reglamente STR 2.01.09:2012 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. D1-674.

10. Pagal Aprašą remiama ši veikla: valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų atnaujinimas didinant energijos vartojimo efektyvumą.

11. Pagal Apraše nurodytą (-as) remiamą veiklą valstybės projektų sąrašą numatoma sudaryti 2015 m. III-IV ketvirtį.

II SKYRIUS

REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS

12. Pagal Aprašą galimas (-i) pareiškėjas (-ai) yra valstybės nuosavybės teise priklausančius viešuosius pastatus patikėjimo ar panaudos teise valdantys subjektai (išskyrus valstybės įmones) ir (arba) centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas. Partneriai pagal šį Aprašą negalimi.

13. Pareiškėju (projekto vykdytoju) gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėju (projekto vykdytoju) negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

III SKYRIUS

PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

14. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

15. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius projektų atrankos kriterijus:

15.1. Projektas turi atitikti šių dokumentų nuostatas:

15.1.1. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos 11 punktą;

15.1.2. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą.

15.2. Kiekvienos projekte pasirinktos įgyvendinti energijos efektyvumo didinimo priemonės, nurodytos Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos priede, paprastasis atsipirkimo laikas turi būti ne ilgesnis nei 25 metai.

15.3. Projektu turi būti atnaujinamas pastatas, esantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu kasmet tvirtinamame Tinkamų atnaujinti pastatų sąraše, ir kuris pagal Vadovybės apsaugos įstatymo nuostatas priskirtinas saugomiems objektams bei kuriame taikomas specialus režimas jo apsaugai ar, kuriame pagal kitus galiojančius LR teisės aktus energijos taupymo paslaugų teikimo įmonės negali užtikrinti paslaugų teikimo arba dėl kurio buvo kreiptasi, bet kuriam nebuvo skirtas finansavimas pagal priemonę Nr. 04.3.1-FM-F-105 „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“.

16. Projektu turi būti prisidedama prie bent vieno Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos (toliau – ES BJRS) tikslo įgyvendinimo pagal bent vieną ES BJRS veiksmų plane numatytą prioritetinę sritį, t. y. pagal geresnės prieigos prie energijos rinkų ir šių rinkų veiksmingumo ir saugumo didinimo prioritetinę sritį.

17. Pagal šį Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

18. Teikiamų pagal Aprašą projektų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 24 mėnesiai nuo projekto sutarties pasirašymo dienos.

19. Tam tikrais atvejais, dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto vykdymo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka.

20. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

21. Projektas gali būti pradėtas įgyvendinti nuo paraiškos pateikimo įgyvendinančiajai institucijai dienos, tačiau projekto išlaidos iki finansavimo projektui skyrimo yra patiriamos pareiškėjo rizika.

22. Projektu turi būti siekiama visų iš žemiau išvardytų stebėsenos rodiklių, kurių skaičiavimo aprašai patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1-499 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ ir paskelbti <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2014-2020-metu-europos-sajungos-fondu-investiciju-veiksmu-programos-stebesenos-rodikliu-skaiciavimo-aprasas>):

22.1. Sunaudotas galutinės energijos kiekio paslaugų ir namų ūkių sektoriuose sumažėjimas, R.S.317;

22.2. Metinis pirminės energijos suvartojimo viešuosiuose pastatuose sumažėjimas, P.B.232;

22.3. Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas, P.B.234;

22.4. Papildomas reikalavimas dėl minimalios reikšmės nustatymo- atnaujintas pastatas privalo pasiekti ne mažesnę kaip C pastato energinio naudingumo klasę.

23. Projekto parengtumui reikalavimai netaikomi.

24. Atnaujintas pastatas privalo būti naudojamas pagal paskirtį ne trumpiau kaip numatyta Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje.

25. Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

26. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui. Projektu turi būti prisidedama prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo, t. y. turi būti padidintas pastatų energinis efektyvumas ir sumažintos metinės pirminės ir galutinės energijos sąnaudos, o tuo pačiu sumažintas ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis. Projektas rengiamas ir įgyvendinamas atsižvelgiant į Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“.

27. Jeigu teikiama parama atitinka visus Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalies kriterijus, tuomet finansavimas tokiam projektui yra laikomas valstybės pagalba. Tokiu atveju valstybės pagalbos teikimo sąlygos turi atitikti Bendrojo bendrosios išimties reglamento bendrąsias bei specialiąsias skirtingų kategorijų pagalbos nuostatas ir būti suderinamos su bendrąja rinka.

28. Pagal Aprašą gali būti teikiama *de minimis* pagalba, jeigu atnaujinamame pastate yra įsikūrę ir paslaugas teikia ūkio subjektas (nuomininkas), ar šiam ūkio subjektui numatyta patalpų nuomos kaina priklauso nuo patiriamų sąnaudų (jeigu nuomos kaina mažėtų atnaujinus pastatą), tai jiems suteikiama *de minimis* pagalba turi atitikti *de minimis* reglamento nuostatas.

IV SKYRIUS TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

29. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios paskelbtos svetainėje www.esinvesticijos.lt, išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

30. Didžiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma yra 4 mln. eurų (keturi milijonai eurų).

31. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Kai taikoma valstybės pagalba, vadovaujantis Bendrojo bendrosios išimties reglamento 53 straipsnio 6 punktu valstybės pagalbos suma neviršija tinkamų finansuoti išlaidų ir investicijos veiklos pelno skirtumo. Atveju, kai viršijama - investicijos veiklos pelnas turi būti išskaičiuotas taikant lėšų susigrąžinimo mechanizmą, sutaupymų dydžiu netiesiogiai sumažinant veiklai skirtas subsidijas (asignavimus).

32. Pareiškėjas savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo.

33. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo lėšų.

34. Pagal šį Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios :

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Netinkama finansuoti.
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti.
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Tinkama finansuoti šie darbai: - Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nurodytos priemonės (taip pat atstatomieji ir kiti rangos darbai, kurie yra būtini atlikti pagal galiojančius statybos techninius reglamentus ir kitus teisės aktus diegiant šias priemones), kuriomis atkuriamos ar pagerinamos pastato ir (ar) jo inžinerinių sistemų fizinės ir energinės savybės ir (ar) kuriais užtikrinamas energijos efektyvumo didinimas bei pasiekama ne mažesnė kaip C pastato energinė klasė.
4.	Projekto vykdymas	Tinkama finansuoti. Numatomos šios tinkamos finansuoti išlaidos: - energijos vartojimo audito, pastato energinio naudingumo sertifikato ir investicinio projekto parengimo išlaidos; - pastato techninio projekto parengimo ir techninio projekto ekspertizės išlaidos; - statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos; - statybos techninės priežiūros išlaidos.
5.	Informavimas apie projektą	Tinkama finansuoti. Gali būti numatomos išlaidos Projekto taisyklėse nurodytoms privalomoms informavimo

		priemonėms įgyvendinti, kiek jos tiesiogiai susijusios su projekto veiklomis.
6.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą	Projektui taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma netiesioginėms projekto administravimo išlaidoms, neįskaitant paraiškos parengimo išlaidų, Projektų taisyklių 10 priede nustatyta tvarka. Paraiškos parengimo išlaidos nėra priskiriamos prie tinkamų finansuoti išlaidų.

Lentelė pildoma vadovaujantis Biudžeto pildymo instrukcija, pateikta Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, skelbiama adresu <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2014-2020-m-rekomendacijos-del-projektu-islaidu-atitikties-europos-sajungos-strukturiniu-fundu-reikalavimams>.

35. Pagal šį aprašą nebus finansuojamos konkrečios energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiklų priemonės, kurioms skirta lėšų iš kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti skyrus ES struktūrinių fondų lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos daugiau nei vieną kartą. Taip pat nebus finansuojamos konkrečios energijos vartojimo efektyvumo didinimo veiklų priemonės, kurioms anksčiau buvo skirta lėšų iš šiame punkte nurodytų šaltinių, nebent argumentuotai būtų pagrįstas tokių veiklų priemonių finansavimo poreikis.

36. Pagal šį Aprašą netinkamomis finansuoti išlaidos laikomos:

35.1. išlaidos neišvardytos šio Aprašo 34 punkte;

35.2. išlaidos aprašytos Projektų taisyklių 34 skirsnyje.

37. Įsigyjamas turtas turi būti naujas.

38. Reikalavimas iš ESI fondų sumažinti tinkamas finansuoti projekto išlaidas grynujų pajamų dydžiu netaikomas jeigu sutaupytos veiklos išlaidos kompensuojamos tiek pat sumažinant veiklai skirtas subsidijas (assignavimus). Šiuo atveju sutaupytos veiklos išlaidos nebūtų laikomos grynosiomis pajamomis.

V SKYRIUS VALSTYBĖS PAGALBA

39. Jeigu pagal šį Aprašą projekto veikla yra laikoma valstybės pagalba, ji turi atitikti Bendrojo bendrosios išimties reglamento nuostatas, tenkinti bendrąsias bei specialiąsias atitinkamos kategorijos pagalbai nustatytas sąlygas.

40. Kai valstybės pagalba teikiama pagal Bendrojo bendrosios išimties reglamento III skyriaus 11 skirsnio 53 straipsnį, teikiama pagalba investicinės pagalbos kultūros infrastruktūros atnaujinimui.

41. Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 4 straipsnio 1 dalyje nustatytos valstybės pagalbos ribos negali būti peržengiamos dirbtinai išskaidant valstybės pagalbos schemas arba valstybės pagalbos projektus.

42. Valstybės pagalbos atveju, projekto išlaidoms, be Projekto taisyklių VI skyriuje išdėstytų reikalavimų, taip pat taikoma Bendrojo bendrosios išimties reglamento Bendrųjų nuostatų tinkamų finansuoti išlaidų I skyriaus 7 straipsnio reikalavimai.

43. Siekiant nustatyti, ar laikomasi Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 4 straipsnyje nustatytų pranešimo ribų ir III skyriaus 11 skirsnio 53 straipsnyje nustatyto didžiausio pagalbos intensyvumo, atsižvelgiama į visą remiamai veiklai, projektui ar įmonei skiriamos valstybės pagalbos sumą.

44. Kai Europos Sąjungos finansavimas, kurį centralizuotai valdo Europos Sąjungos institucijos, agentūros, bendrosios įmonės ar kitos įstaigos ir kurio tiesiogiai ar

netiesiogiai nekontroliuoja valstybė narė, yra derinamas su valstybės pagalba, nustatant, ar laikomasi pranešimo ribų ir didžiausio pagalbos intensyvumo ar didžiausių pagalbos sumų, atsižvelgiama tik į pastarąjį elementą, su sąlyga, kad suteikto viešojo finansavimo, susijusio su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, visa suma neviršija palankiausios finansavimo normos, nustatytos taikomose Europos Sąjungos teisės taisyklėse.

45. Valstybės pagalba, kurios tinkamas finansuoti išlaidas galima nustatyti ir kuriai pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą taikoma išimtis, gali būti sumuojama su:

45.1. bet kokia kita valstybės pagalba, jei tos priemonės yra susijusios su skirtingomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurias galima nustatyti;

45.2. bet kokia kita valstybės pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurios iš dalies arba visiškai sutampa, tik jeigu taip susumavus neviršijamas didžiausias pagalbos intensyvumas ar pagalbos suma, pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą taikoma tai pagalbai.

46. Valstybės pagalba, kuriai pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą taikoma išimtis, nesumuojama su jokia *de minimis* pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, jei susumavus būtų viršytas pagalbos intensyvumas, nustatytas Bendrojo bendrosios išimties reglamento III skyriaus 11 skirsnio 53 straipsnyje.

47. Investicinė pagalba kultūros infrastruktūros atnaujinimui:

47.1. investicinė pagalba kultūrai ir paveldo išsaugojimui yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalį ir jai netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jeigu tenkinamos Bendrojo bendrosios išimties reglamento III skyriaus 11 skirsnio 53 straipsnyje ir I skyriuje nustatytos sąlygos;

47.2. Valstybės pagalba teikiama: muziejams, archyvams, bibliotekoms, meno ir kultūros centrams ar erdvėms, teatrams, operos teatrams, koncertų salėms, kitoms gyvų pasirodymų organizacijoms, kino paveldo institucijoms ir kitoms panašioms meninėms ir kultūrinėms infrastruktūroms, organizacijoms ir institucijoms;

47.3. Valstybės pagalba gali būti: investicinė pagalba, įskaitant pagalbą kultūros infrastruktūros atnaujinimui;

47.4. su investicine pagalba susijusios tinkamos finansuoti išlaidos yra investicijų į materialųjį ir nematerialųjį turtą išlaidos, įskaitant infrastruktūros, kurios bent 80 % arba laiko, arba vietos pajėgumo per metus yra naudojama kultūros tikslams, atnaujinimo išlaidas.

47.5. Valstybės pagalbos suma neviršija tinkamų finansuoti išlaidų ir investicijos veiklos pelno skirtumo. Veiklos pelnas iš tinkamų finansuoti išlaidų atskaitomas taikant lėšų susigrąžinimo mechanizmą, sutaupymų dydžiu netiesiogiai sumažinant veiklai skirtas subsidijas (asignavimus).

48. Valstybės pagalbos taikymas, jeigu tenkinami visi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 str. 1 dalies kriterijai, vertinamas paraiškos vertinimo, taip pat projekto administravimo ir priežiūros metu pildant patikros lapą dėl valstybės pagalbos buvimo ar nebuvimo bei projektų atitikties valstybės pagalbos taisyklėms patikros lapą.

49. Valstybės pagalba neteikiama sunkumus patiriančiai įmonei, t.y. įmonei, kuri susiduria su bent viena iš Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 2 straipsnio 18 punkte nurodytų aplinkybių

50. Valstybės pagalba neteikiama įmonei, kuriai išduotas vykdomasis raštas sumoms išieškoti pagal ankstesnį Komisijos sprendimą, kuriame pagalba skelbiama neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka.

VI SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

51. Galimi pareiškėjai iki kvietime teikti projektinį pasiūlymą nurodyto termino turi Ministerijai raštu ir elektroninėje laikmenoje pateikti projektinį pasiūlymą pagal formą, nustatytą valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo 1 priede ir paskelbtą ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt ir www.enmin.lt/lt/ES_parama.php. Kartu **su projektiniu pasiūlymu** galimi pareiškėjai raštu ir elektroninėje laikmenoje turi pateikti:

51.1. investicijų projektą, parengtą pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką (skelbiamą www.finmin.lt) arba Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą;

51.2. Atnaujinamo pastato energijos vartojimo audito ataskaitą, parengtą pagal Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 4-184 patvirtintą „Dėl išsamiojo energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo audito atlikimo viešojo naudojimo paskirties pastatuose metodikos patvirtinimo“ metodiką. (toliau- Metodika) (Aprašo 12 punkte nurodyti pareiškėjai gali pateikti išorės energijos vartojimo audito ataskaitą, parengtą ne anksčiau, kaip iki 2014 sausio 1 d.)¹;

51.3. Atnaujinamo pastato energetinio naudingumo sertifikatą, parengtą vadovaujantis reikalavimais, numatytais Statybos techniniame reglamente STR 2.01.09:2012 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. D1-624;

51.4. Dokumentus įrodančius, kad projektu yra atnaujinamas pastatas, kuris pagal Vadovybės apsaugos įstatymo nuostatas priskirtinas saugomiems objektams bei kuriame taikomas specialus režimas jo apsaugai ar, kuriame pagal kitus galiojančius LR teisės aktus energijos taupymo paslaugų teikimo įmonės negali užtikrinti paslaugų teikimo arba dėl kurio buvo kreiptasi, bet kuriam nebuvo skirtas finansavimas pagal priemonę Nr. 04.3.1-FM-F-105 „Energinio vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“.

52. Ministerija, vadovaudamasi valstybės projektų atrankos tvarkos aprašu, įvertinusi projektinius pasiūlymus, priims sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo (-ų) sudarymo. Į valstybės projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 37 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai, įtraukti į valstybės projektų sąrašą, įgis teisę teikti paraišką įgyvendinančiajai institucijai, Projektų taisyklių 6 skirsnyje nurodyta tvarka.

53. Siekdamas gauti finansavimą pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios forma nustatyta Projektų taisyklių 3 priede ir skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

54. Pareiškėjas pildo paraiškos formą ir teikia ją per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS). Jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės- raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką) įgyvendinančiajai institucijai Projektų taisyklių 12

¹ Atliekant energijos vartojimo auditą ne šildymo sezono metu energetinių parametrų matavimai nėra atliekami, o faktinių šilumos energijos sąnaudų viešojo naudojimo paskirties pastatų patalpų šildymui perskaičiavimas norminiam šildymo sezonui atliekamas pagal (1) formulę (Metodikos 32 punktas), pritaikant sąlygą, kad pakoreguotos pastato vidaus patalpų oro norminės temperatūros ir vidaus patalpų faktinės temperatūros vidutinės vertės yra vienodos ($\theta_{in} = \theta_{if}$). Prasidėjus artimiausiam šildymo sezonui, privalo būti atliekami reikalingų energetinių parametrų matavimai ir atitinkamai audito ataskaitos koregavimas, pateikti įgyvendinančiajai institucijai, o pakoreguota ataskaita turi būti pateikta įgyvendinančiajai institucijai.

skirsnyje nustatyta tvarka. Pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju, jei DMS tokios funkcinės galimybės įdiegtos.

55. Jeigu įdiegtos paraiškų teikimo per DMS funkcinės galimybės, kaip nurodyta Aprašo 54 punkte, ir vadovaujančioji institucija laikinai neužtikrina DMS funkcinių galimybių ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai paskelbia Projektų taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka.

56. Kartu **su paraiška** pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

56.1. informaciją apie pareiškėjui suteiktą valstybės pagalbą ir kitus finansavimo šaltinius (Aprašo 4 priedas);

56.2. informaciją apie planuojamame atnaujinti pastate įsikūrusius ūkio subjektus (Aprašo 5 priedas).

57. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma valstybės projektų sąrašė.

58. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių 5 skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta įgyvendinančiosios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal valstybės projektų sąrašą.

59. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede „Tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

60. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą, kaip nustatyta Projektų taisyklių 14 ir 15 skirsniuose.

61. Paraiškos vertinamos įgyvendinančiosios institucijos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo valstybės projekto paraiškos gavimo dienos.

62. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje, taip pat kai buvo gauta paraiškų, kurių suma didesnė, nei kvietimui teikti paraiškas skirta lėšų suma), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS. Jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės- raštu.

63. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Apraše ir Projektų taisyklių 14–16 skirsniuose, juose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS, o jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės- raštu ir paraiškoje nurodytu elektroniniu paštu, per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos.

64. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskūsti Projektų taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

65. Sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka.

66. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS, o jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės- raštu pateikia šį sprendimą pareiškėjams.

67. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės sutartys.

68. Įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių 18 skirsnyje nustatyta tvarka parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius sutarties, pasiūlymas pasirašyti sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti sutarties pasirašymo terminą.

69. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

69.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba

69.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu, priklausomai nuo to, kokią šio dokumentų formą pasirenka projekto vykdytojas

VII. SUBSIDIJOS GRĄŽINIMO TVARKA

70. Grąžinamosios subsidijos grąžinimo tvarka yra išdėstyta šiame Apraše, projekto sutartyje ir Grafike. Grafike išdėstomi grąžinimo terminai ir grąžintinas sutaupymo dydis, išreikštas kilovatvalandėmis.

71. Projekto vykdytojas įgyvendinęs projektą su galutiniu mokėjimo prašymu teikia iš anksto su įgyvendinančiąja institucija suderintą Grafiką, parengtą pagal pakartotinio energetinio audito ataskaitoje nustatytą pasiektų sutaupymų informaciją. Jei projekto veiklos baigtos ne šildymo sezono metu, teikiamas preliminarus Grafikas, parengtas pagal su paraiška pateikto pirminio energetinio audito ataskaitos duomenis. Grafikas turi būti patikslintas pagal artimiausio šildymo sezono metu atlikto pakartotinio pastato energinio audito nustatytus energijos sutaupymus.

72. Lėšų grąžinimo terminas - 20 metų, skaičiuojant nuo projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos.

73. Kasmetinių grąžintinų lėšų dydis kiekvienam projektui nustatomas individualiai, atsižvelgiant į nustatytą energijos sutaupymo dydį, išreikštą kilovatvalandėmis ir padaugintą iš metinio vidutinio šilumos ir (arba) elektros ir (arba) karšto vandens įkainio. Grąžinamų lėšų dydis negali viršyti viso projekto įgyvendinimui išmokėto grąžinamosios subsidijos dydžio. Grąžinimas vykdomas du kartus per metus: iki einamųjų metų birželio 30 d. ir gruodžio 31 d. Lėšos yra pervedamos į projekto sutartyje nurodytą Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos banko sąskaitą. Kai projekto vykdytojas yra biudžetinė įstaiga, išlaikoma iš valstybės biudžeto, ar kitas subjektas, kurio veikla finansuojama tik iš valstybės biudžeto, lėšų administravimas vykdomas atliekant atitinkamus įrašus ministerijos ir projekto vykdytojo apskaitos dokumentuose, bei atliekant atitinkamus įskaitymus pagal programas išdo sąskaitoje. Sprendimai dėl lėšų grąžinimo priimami ir vykdomi vadovaujantis Grąžintinų ir grąžintų lėšų administravimo taisyklėmis.

74. Jeigu įgyvendinančioji institucija nustato, kad finansiniai įsipareigojimai yra nevykdomi ilgiau negu 90 kalendorinių dienų, papildomai apie tai raštu informuoja projekto vykdytoją ir numato papildomą terminą priverčiai įvykdyti. Jei projekto vykdytojas ir po priminimo nevykdo grąžinimo, įgyvendinančioji institucija imasi veiksmų, nustatytų Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklėse.

75. Grafike numatytas metinis grąžintinas sutaupymo dydis, išreikštas kilovatvalandėmis, gali būti perskaičiuojamas/tikslinamas konkrečioms metams arba visam likusiam lėšų grąžinimo terminui, jeigu įgyvendinančioji institucija, išnagrinėjusi projekto vykdytojo raštu pateiktą argumentuotą prašymą ir jį pagrindžiančius dokumentus, priima sprendimą perskaičiuoti metinį sutaupymų dydį.

VIII SKYRIUS

PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

76. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, kurios forma nustatyta Projektų taisyklių 4 priede ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus. Projektui taip pat taikomi reikalavimai, nustatyti Apraše.

77. Pagal priemonę įgyvendinamiems projektams projekto sutartyje gali būti numatytas avansas. Avanso suma negali viršyti 30 procentų projektui įgyvendinti skirtos projekto finansavimo lėšų sumos. Avanso dydį nustato įgyvendinančioji institucija vadovaudamasi Projekto taisyklių 220 punkte nustatyta tvarka.

78. 5 metus po projekto finansavimo pabaigos arba per valstybės pagalbos taisyklėse nustatytą laikotarpį, turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas Projektų taisyklių 27 skirsnyje nustatyta tvarka.

79. Projekto vykdytojas privalo informuoti apie įgyvendinamą ar įgyvendintą projektą Projektų taisyklių 37 skirsnyje nustatyta tvarka.

80. Projekto užbaigimo reikalavimai nustatyti Projektų taisyklių 27 skirsnyje.

81. Visi su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų taisyklių 42 skirsnyje nustatyta tvarka.

IX SKYRIUS

APRAŠO KEITIMO TVARKA

82. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų taisyklių 11 skirsnyje.

83. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.